
PARLAMENT DE CATALUNYA

Comissió de Salut

**Proposició de Llei de les associacions de persones consumidores de cànnabis
(tram. 202-00090/10)**

COMPAREIXENÇA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA (FMC)

Sr. Santiago Macip i Esteller, Tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Pineda de Mar i
Coordinador de la Permanent de Salut de l'Àmbit de Drets Socials de l'FMC

21 de novembre de 2016

1. Antecedents i context

▪ Moció 77/X del Parlament de Catalunya sobre seguretat ciutadana

El Parlament de Catalunya declara que el consum de drogues s'ha d'abordar basant-se en enfocaments sanitaris orientats als consumidors, especialment pel que fa als adolescents i als joves, en el marc de les polítiques de reducció de danys i de gestió de riscos aplicades a Catalunya.

Així, el Parlament de Catalunya insta el Govern a regular les associacions cannàbiques, des de la perspectiva de la salut pública, en el marc de les polítiques de reducció de danys.

Resultat del mandat parlamentari és la **Resolució SLT/32/2015**, de 15 de gener, per la qual s'aproven criteris en matèria de salut pública per orientar les associacions cannàbiques i els seus clubs socials i les condicions de l'exercici de la seva activitat per als ajuntaments de Catalunya (DOGC núm. 6799, de 29 de gener de 2015), promoguda per la Secretaria de Salut Pública del Departament de Salut, però que no va comptar amb la participació dels departaments de Justícia, Interior, Economia i Governació, malgrat la reclamació explícita de l'FMC en el període de consulta de la precitada Resolució, atesa la confluència d'aspectes sectorials que van més enllà dels directament relacionats amb la salut pública.

La Resolució SLT/32/2015 pretén impulsar, en coordinació amb l'ASPCAT, la informació i l'assessorament dels associats per tal de reduir els riscos i els danys vinculats al consum de cànnabis; la formació de les persones encarregades de la dispensació d'aquesta substància amb l'objectiu assenyalat; la detecció precoç, el seguiment i la derivació de determinats consums que generen riscos i/o danys a la salut dels consumidors de les substàncies; la prohibició del consum d'altres drogues o begudes alcohòliques i la limitació de la venda i consum de tabac i productes del tabac d'acord amb la normativa vigent, per tal de no fomentar el consum de cànnabis i el d'altres substàncies addictives a la vegada; la limitació de la ubicació d'aquests clubs a una distància mínima dels centres sanitaris i dels educatius per tal d'evitar la promoció del consum entre determinats col·lectius especialment vulnerables; la limitació horària i de tota mena de publicitat de les associacions o dels seus establiments o locals, i també el compliment de les condicions de salubritat dels locals, d'acords amb la normativa vigent i el respecte a les normes mediambientals i, especialment, al descans dels veïns.

- **Llei Foral 24/2014, de 2 de desembre, reguladora dels col·lectius d'usuaris de cànnabis a Navarra** (BON, de 15 de desembre de 2014; BOE de 30 de desembre de 2014)

Suspensió cautelar de la seva vigència i aplicació de la norma per admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat 1534/2015 (providència del TC de 14 d'abril de 2015). La suspensió es manté actualment per Auto del TC de 7 d'octubre de 2015.

L'Advocacia de l'Estat al·lega que l'aixecament de la suspensió cautelar podria causar un perjudici a la salut pública en la mesura en què "permet la realització de conductes tipificades com a il·lícits penals o administratius en la legislació estatal", referint-se en concret a l'article 368 del Codi Penal, que sanciona als que "executin actes de cultiu, elaboració o tràfic, o que d'alguna manera promoguin, afavoreixin o facilitin el consum il·legal de drogues tòxiques, estupefaents o substàncies psicotròpiques, o les posseeixin amb aquesta finalitat (...)".

- **Regulacions municipals dels clubs de cànnabis**

L'Ajuntament de Donosti va ser pioner en l'aprovació d'una ordenança reguladora dels clubs de cànnabis (octubre, 2014), que va servir de referent per a alguns ajuntaments catalans, com ara Girona, Sitges, Vilanova i la Geltrú, Mataró o Pineda de Mar, per citar alguns exemples. Altres municipis han optat per plans especials de caràcter urbanístic, com és el cas de Barcelona o L'Hospitalet de Llobregat.

Amb independència de l'instrument de regulació, en termes generals, l'essència és la mateixa: establir la ubicació dels clubs i les condicions tècniques que han de complir els locals en els que es realitza l'exercici de la seva activitat.

L'Advocacia de l'Estat va interposar recurs contra l'Ajuntament de Donosti per "legislar sobre productes farmacèutics o sobre bases i coordinació general de la sanitat", però el Tribunal Superior de Justícia del País Basc ha desestimat recentment el recurs per entendre es tracta d'una ordenança de caràcter urbanístic.

2. Consideracions generals a la Proposició de Llei

La Comissió de Salut de l'FMC ja es va manifestar en el mandat anterior favorable a una regulació de les associacions cannàbiques i els seus clubs socials considerant que **l'abordatge del consum de drogues s'ha de fer seguint models de gestió de riscos i reducció de danys.**

En aquest sentit, una legislació que permeti mantenir un control efectiu sobre la quantitat i la qualitat de les substàncies que es consumeixen, l'activitat de les associacions i els clubs de cànnabis i, en general, sobre tots aquells temes que redunden en benefici de la salut pública, necessàriament ha de ser considerada d'interès i compartida per les administracions públiques i, en concret, per l'Administració local. I, fins i tot, podria ser considerada un bon instrument en la lluita contra el narcoturisme i el narcotràfic.

Tanmateix, els professionals de protecció de la seguretat ciutadana de l'àmbit municipal, tot i l'empara del dret d'associació i el fet de què l'autoconsum en un espai privat no constitueix il·lícit penal o administratiu, identifiquen elements d'**inseguretat jurídica**, tant per a les associacions cannàbiques i els seus clubs socials com **per a les administracions que han d'exercir el seu control, derivats de la interpretació arbitrària del marc normatiu estatal relatiu a la seguretat ciutadana i la regulació dels estupefaents** pel que fa a aspectes vinculats amb el cultiu, l'elaboració, producció, tinença o distribució de cànnabis i productes derivats.

A més, la casuística local en matèria de seguretat és variada i molts ajuntaments no disposen de policia local i, fins i tot, en cas de disposar-ne, són casos molt concrets i pràcticament excepcionals els de les policies locals que desenvolupen d'ofici plenes funcions preventives en matèria de policia administrativa i judicial¹

Altra qüestió sobre la que reflexionar és si seria pertinent **diferenciar la regulació del cànnabis terapèutic de l'ordenació de les associacions d'autoconsum amb finalitat lúdica**.

L'Administració sanitària ha de regular l'ús terapèutic del cànnabis en el sistema sanitari públic. Entre d'altres preceptes, la prescripció en base a estudis farmacològics per un metge -amb el cannabinoide oportú per a cada indicació i les dosis i pautes terapèutiques per a cada pacient-, així com la dispensació en farmàcia.

Recordem que actualment està autoritzat per l'AEMPS el Sativex per al tractament del dolor neuropatològic i els espasmes de l'Esclerosi Múltiple, tot i que també existeix un estudi clínic realitzat a Catalunya que demostra la seva eficàcia en el tractament de les nàusees i vòmits provocats per la quimioteràpia.

¹ La Llei de Policies Locals de Catalunya estableix com a funció bàsica de les mateixes les de policia judicial, quan a suport als requeriments fets per l'Administració de Justícia; altra cosa és que sí són poques les que, d'ofici, desenvolupen funcions d'investigació i policial judicial. De la mateixa manera, tot i tenir atribuïdes funcions de policia administrativa, les policies més petites tampoc desenvolupen amplis programes de prevenció i control en aquesta matèria i actuen únicament a requeriment o davant un problema manifest.

3. Anàlisi i consideracions al text articulat de la Proposició de llei

Títol I. Disposicions generals

Article 2. Finalitat

Des de l'FMC compartim part de les finalitats de la proposta legislativa recollides a l'article 2, amb orientació de minimització de riscos i danys del consum de cànnabis i el foment del consum responsable, però manifestem el desacord amb la formulació dels apartats e) i h), atès que, d'una banda, interpretem vulneren el principi d'autonomia local i, d'altra banda, atribueixen unes competències als ajuntaments que els podrien situar en l'esfera de la inseguretat jurídica:

"e) Establir les condicions de l'exercici de la seva activitat pels ajuntament de Catalunya"

La llei hauria d'establir les condicions generals i requeriments de l'exercici de l'activitat de les associacions de persones consumidores de cànnabis, però els ajuntaments tenen la capacitat de produir ordenances i reglaments per regular en el seu àmbit local aspectes urbanístics, de seguretat i higiene o de convivència, entre d'altres.

"h) Dotar els ens municipals d'instruments per a l'autorització de les activitats de les associacions de consumidors"

Arribats a aquest punt, i considerant les previsions que fan els articles 7 i 11 sobre l'autoproveïment i distribució de cànnabis entre les activitats de les associacions de consumidors, obrir de nou el debat sobre el nivell administratiu competent per a la regulació del cultiu, la manipulació, el transport i la distribució de substàncies estupefaents que, segons el criteri, s'interpreta com a competència de l'Estat (Llei 17/1967).

La Generalitat de Catalunya ha d'abordar una regulació normativa que contempli aquests aspectes que van més enllà de la salut pública, donant seguretat jurídica a les activitats de cultiu i distribució de cànnabis. En qualsevol cas, l'autorització i control de les precitades activitats no correspon a l'Administració Local.

La qüestió del control d'aquestes activitats des del punt de vista estricte de la seguretat ciutadana mereix una especial atenció, atenent a les següents consideracions:

1. El fet de dotar als ens municipals d'instruments per a l'autorització de les activitats de les associacions de consumidors, hauria de portar aparellada la regulació i dotació d'instruments de control específics per a aquesta matèria, en el marc de les funcions de policia administrativa pròpies de les administracions.
2. S'interpreta en l'esperit de la Llei que, si no s'estableix aquesta regulació i dotació d'instruments de control específics, és perquè es pressuposa que els Ajuntaments han d'exercir les seves funcions de control administratiu en els mateixos termes que per a qualsevol altra activitat associativa privada, quan, res més allunyat de la realitat, les implicacions per a la seguretat pública d'aquesta activitat són nombroses; i, per tant, requereixen per al seu control no només la disposició de les funcions de policia/control administratiu que són inherents a les competències pròpies dels ajuntaments, sinó també, i sobretot, el seu exercici específic a través de cossos policials, dels quals, òbviament, no disposen tots els municipis.
3. En aquest sentit, s'ha de subratllar que, en molts casos, l'incompliment de la regulació administrativa d'aquest tipus d'activitat, i, per tant, la seva decaiguda en una situació d'il·legalitat, pot derivar immediatament en una infracció de la Llei de 4/2015 de protecció de la seguretat ciutadana (pel que fa a la possessió i consum de substàncies estupefaents) o inclús en un il·lícit penal de delictes contra la salut pública (pel que fa al tràfic de substàncies estupefaents).

Títol II. Constitució de les associacions de persones consumidores de cànnabis

Article 5. Constitució, personalitat jurídica i obligacions registrals

Les associacions de consumidors de cànnabis de Catalunya s'han d'inscriure en la secció específica del Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya, tal i com preveu l'article 5, però aquest títol també ha de recollir que les seues en les que es desenvolupi l'activitat de les associacions -club social de cànnabis o club social de fumadors de cànnabis- hauran de respectar les ordenances municipals, inscriure's en el registre municipal de clubs de cànnabis, si la regulació local ho preveu, i obtenir llicència d'activitat.

La llicència quedaria justificada per una raó imperiosa d'interès general, atès que es tracta d'una activitat amb implicacions sobre la salut pública i la seguretat ciutadana; però, en coherència amb aquest argument, s'interpreta que seria escaient una normativa de la Generalitat.

La llicència, a més, pressuposa un major control previ a l'obertura i contribueix a una imatge de transparència.

Article 6. Socis fundadors

Podria ser qüestionable la previsió de què el *"soci fundador hagi de ser consumidor de cànnabis"* i entenem pertinent obrir aquesta possibilitat a persones interessades en reduir riscos associats al cànnabis i, de no diferenciar la regulació de l'ús terapèutic del lúdic, a professionals de l'àmbit sanitari interessats en l'ús terapèutic.

L'article tampoc determina com han d'acreditar la condició de consumidor de cànnabis els promotors de l'associació en el moment de constituir-la.

Article 7. Fins i objectius específics

En relació amb l'apartat *"a) L'autoabastiment i distribució de cànnabis entre els seus socis/es per al consum privat, d'acord amb la legalitat vigent"*, tornar a insistir que podria entrar en conflictivitat amb el marc normatiu estatal en matèria de seguretat ciutadana i estupefaents.

Títol III. Organització i funcionament

Article 9. Condicions d'ingrés a nous socis

Entenem que la previsió de ser consumidor de cànnabis prèviament a l'ingrés com a soci només és exigible a les persones que en fan un ús recreatiu. Una persona que ha de fer-ne un ús terapèutic no hauria de ser necessàriament consumidora abans de formar part de l'associació.

Article 10. Drets dels socis

10. 2 Caldria especificar a què s'estan referint amb l'expressió *"dret a rebre una informació veraç per part de l'associació"* i incloure-hi, entre d'altres aspectes sobre els que informar, els relatius a les varietats de cànnabis, les formes de consumir més segures i sobre la reducció de riscos.

10.4 Caldria especificar que les *"proves analítiques periòdiques"* són de la qualitat del cànnabis i concretar que aquestes seran realitzades en laboratoris autoritzats per l'Administració.

10.7 Des del punt de vista de salut pública considerem un aspecte bàsic l'oferta de serveis d'informació i assessorament professionalitzats en reducció de riscos i danys, així com la informació sobre els programes de detecció precoç i derivació de casos de consum problemàtic i abusu en coordinació periòdica amb els serveis de prevenció i tractament del territori (CAS, Plans de drogodependències, entitats especialitzades i/o serveis de salut pública).

Article 11. Obligacions documentals de les associacions de consumidors de cànnabis

L'article recull diversos registres que documentaran les activitats de cultiu, transport i distribució per part de les associacions de consumidors de cànnabis que, tornem a puntualitzar, poden entrar en fricció amb la legislació en seguretat ciutadana i estupefaents, i dels que convé clarificar quina serà l'Administració responsable de la seva verificació, tot i entenent que aquest control no pot recaure en l'Administració Local.

Altre aspecte a recollir és el compliment de les previsions de la LO 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal.

Quant a l'apartat 11.4, posar l'accent en què la Junta Directiva d'una associació privada no pot autoritzar el transport d'una substància estupefaent.

Títol IV. Mesures de control higiènic i sanitari de les activitats de les associacions de persones consumidores de cànnabis i prevenció de riscos

Article 12. Distribució de cànnabis

12.b) Seria pertinent fixar que la formació de les persones encarregades de la manipulació i dispensació sigui impartida en centres homologats pel Departament de Salut.

12.c) L'apartat preveu que *"El consumidor lúdic de cànnabis haurà de sol·licitar per escrit la previsió de consum, que no podrà sobrepassar els 80 grams mensuals."*

Aquesta quantitat màxima podrà ser superada en els supòsits de consumidors terapèutics, però caldria matisar que d'acord amb les recomanacions, pautes i dosis terapèutiques determinades per l'AEMPS i/o l'AGuAS (Agència de qualitat i avaluacions sanitàries), i sota control mèdic.

12.d) Entre la sol·licitud i l'accés a la dispensació haurà de transcórrer un període de carència de 15 dies. Per als supòsits de consum terapèutic, caldrà preveure l'excepcionalitat a la carència de 15 dies.

Les constants excepcions al consumidor terapèutic no fan més que reforçar la idea de diferenciar la regulació del cànnabis terapèutic, en el marc normatiu assistencial i de farmàcia, de l'ordenació de les associacions d'autoconsum amb finalitat lúdica.

Article 13. Controls periòdics de les condicions higièniques i sanitàries de la substància

Els controls analítics periòdics s'hauran de realitzar en laboratoris de control oficial. També es podria recomanar el cultiu ecològic del producte.

Article 14. Clubs de consumidors de cànnabis i clubs de fumadors de cànnabis

14.c) A l'interior dels clubs de cànnabis queda prohibit el consum d'"altres drogues no institucionalitzades", que convindria especificar, i a les que seria convenient afegir la prohibició del consum d'alcohol.

14. e) Aquest apartat estableix que *"els espais destinats a l'atenció al públic o als que puguin accedir altres persones que no siguin sòcies, hauran d'estar totalment separats físicament dels espais destinats al consum o distribució"*. Al respecte, dues consideracions, orientades a evitar que els clubs cannàbics siguin un subterfugi per desenvolupar activitats il·lícites relacionades amb el consum d'estupefaents:

1. Amb caràcter general, no se li pot donar un tractament comú al de qualsevol activitat associativa, en el sentit de què implica riscos potencials per a la seguretat ciutadana i la convivència cívica, que s'han de tenir en compte a l'hora de regular la ubicació, horaris i activitat dels clubs.

2. Molt important (i a la Llei no apareix regulat de manera expressa), la Llei hauria de preveure que aquestes associacions/clubs han de tenir un caràcter exclusiu i excloent respecte de qualsevol altra activitat associativa i/o de pública concurrència, per evitar, per exemple, la possibilitat de què, dins un local destinat a un altre ús (bar, discoteca, local social...) es faci un "reservat" destinat a club cannàbic, amb una segregació o compartimentació física que, en la pràctica, seria virtual i que, per tant, acabaria de facto facilitant i fomentant el consum irregular del cànnabis per terceres persones alienes a l'associació/club.

Títol V. Programes de prevenció de riscos i reducció de danys

Article 16. Col·laboració amb organismes i entitats de salut pública i professionals de la medicina

16.3 Aquest apartat preveu que les associacions que ofereixin serveis per a socis medicinals o terapèutics hagin de comptar amb professionals de la medicina, però, des de l'àmbit de la salut pública i amb perspectiva d'administració sanitària, insistir en la necessitat d'una regulació del cànnabis amb finalitat terapèutica en el marc normatiu assistencial i de farmàcia del sistema sanitari públic, diferenciada del cànnabis amb amb finalitat recreativa o lúdica.

Títol VI. Col·laboració amb altres administracions

Article 20. Competències municipals

20.1 Aquest apartat preveu l'autorització de l'exercici de les activitats de les associacions cannàbiques pels ajuntaments i entitats locals de Catalunya i, una vegada més, subratllar i posar l'accent en el fet que l'Administració Local no té competències per a l'autorització d'associacions, i, en particular, d'associacions de consumidors de cànnabis, ni per a l'autorització de les activitats d'autocultiu i distribució d'estupefaents que porten implícites.

Quant al control de les activitats i dels locals de les associacions de persones consumidores de cànnabis, aquest hauria de recaure en els inspectors de l'ASPCAT i la policia autonòmica, independentment de les col·laboracions voluntàries per part municipal.

20.2 Els ajuntaments sí que es reserven la capacitat de produir ordenances i reglaments per regular i autoritzar l'obertura de clubs de cànnabis en el seu àmbit local, concretant aspectes urbanístics, de seguretat i higiene o de convivència.

La llei hauria d'establir les condicions generals i requeriments homogenis de l'exercici de l'activitat de les associacions de persones consumidores de cànnabis, entre d'altres: Limitació horària; Limitació de la seva ubicació definint una distància mínima a centres educatius i serveis sanitària i altres centres/serveis comunitaris freqüentats per població vulnerable –nens, adolescents, joves i/o persones amb malaltia mental–;

Garantir sistemes d'extracció de fums i olors amb evacuació a la teulada de l'edifici; generar una pressió negativa en el local, fer de control de partícules i disposar de doble porta d'accés; Compliment dels valors límits d'immissió de soroll a l'ambient interior i exterior; Compliment de la normativa d'accessibilitat: cambra higiènica adaptada i accessos per a cadires de rodes; Compliment de la normativa de prevenció i extinció d'incendis: sortides d'emergència i extintors.

Article 21. Règim sancionador

L'article preveu que *"les infraccions relacionades amb l'incompliment de les condicions i requisits de les autoritzacions administratives relacionades amb l'àmbit d'aplicació i desenvolupament d'aquesta Llei seran sancionades d'acord amb la normativa sectorial en cada cas"*, però és del tot necessari concretar i explicitar la normativa a què es fa referència de manera genèrica.

4. Objecions

- Considerar si la regulació que es pretén d'una distribució d'una substància estupefaent com és el cànnabis, malgrat sigui per l'autoconsum, exigeix d'un títol competencial que s'hauria d'estudiar si realment ostenten les CCAA.
- Els requisits per a l'autorització de les associacions i clubs de persones consumidores de cànnabis són laxos i poc rigorosos per a la dimensió del fenomen, característiques de les substàncies que es gestionen i les connotacions socials.

Abordar una activitat com la objecte de regulació requereix:

- a) de la definició clara i precisa de l'activitat i els requisits
- b) els límits, els drets i obligacions dels subjectes implicats i afectats, i tenir en compte en la definició d'aquests deures la resta de l'ordenament estatal i autonòmic que impacta i regula l'ús, cultiu i distribució d'aquestes substàncies.
- c) un règim d'inspecció ben definit i robust en atenció a les característiques de l'activitat
- d) un règim sancionador específic i extens en atenció al potencial risc de l'activitat per a la societat.

5. Propostes

- Instar el Govern de la Generalitat a una regulació del comerç i el consum de cànnabis, amb caràcter interdepartamental –salut, interior, justícia, governació i economia-, que doti de seguretat jurídica a consumidors i administracions.

La Generalitat ha d'abordar la situació d'al·legalitat dels consumidors madurs, lliures i responsables, i resoldre amb l'Estat una revisió del marc normatiu relatiu als estupefaents –regulació de l'autocultiu i distribució per a l'autoconsum de cànnabis-.

La iniciativa regulatòria s'ha de fer des d'una perspectiva de salut pública i en el marc de programes de prevenció d'addiccions i dissuasió de consums insegurs i de risc i, necessàriament, amb criteris homogenis i directrius úniques a tot Catalunya.

La Generalitat no pot centrifugar en l'Administració Local les seves responsabilitats sobre la regulació d'una substància estupefaent com el cànnabis, amb implicacions sobre la seguretat ciutadana i la salut pública.

- Diferenciar la regulació del cànnabis terapèutic de l'ordenació de les associacions d'autoconsum amb finalitat lúdica o recreativa.

L'Administració sanitària ha d'abordar la regulació de l'ús terapèutic del cànnabis -d'eficàcia demostrada clínicament en el tractament del dolor neuropatològic i els espasmes de l'esclerosi múltiple o com a pal·liatiu en càncer o sida-, en el marc de la normativa assistencial i de farmàcia i dins del sistema sanitari públic.

La regulació del cànnabis d'ús lúdic s'haurà d'ajustar a un marc legislatiu sectorial de seguretat ciutadana i a la normativa en matèria d'espectacles i activitats recreatives, entre d'altres.

6. Annex

Referències al marc normatiu estatal en matèria de seguretat ciutadana i estupefaents

- **Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal**

“Los que ejecuten actos de cultivo, elaboración o tráfico, o de otro modo promuevan, favorezcan o faciliten el consumo ilegal de drogas tóxicas, estupefacientes o sustancias psicotrópicas, o las posean con aquellos fines, serán castigados con penas de prisión (...)”.

- **Llei 17/1967, de 8 d'abril, per la qual s'actualitzen les normes vigents sobre estupefaents**

“Corresponde al Estado español el derecho de intervenir, dentro de su territorio, el cultivo y producción, la fabricación y extracción, el almacenamiento, transporte y distribución, la importación, la exportación y el tránsito de primeras materias y de productos estupefacientes, así como su prescripción, posesión, uso y consumo.”

L'autorització de cultius de cànnabis sativa correspon al Servei de Control d'Estupefaents de la Direcció General de Farmàcia del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. També l'Agència Espanyola del Medicament i Productes Sanitaris (AEMPS) estableix les dosis terapèutiques màximes i autoritza els medicaments amb cannabinoide com a principi actiu (Sativex, autoritzat l'any 2015, amb indicació per a l'esclerosi múltiple, de dispensació ambulatoria hospitalària)

- **Llei Orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de seguretat ciutadana**

Article 36, sobre infraccions greus:

“16. El consumo o la tenencia ilícitos de drogas tóxicas, estupefacientes o sustancias psicotrópicas, aunque no estuvieran destinadas al tráfico, en lugares, vías, establecimientos públicos o transportes colectivos, así como el abandono de los instrumentos u otros efectos empleados para ello en los citados lugares.”

“18. La ejecución de actos de plantación y cultivo ilícitos de drogas tóxicas, estupefacientes o sustancias psicotrópicas en lugares visibles al público, cuando no sean constitutivos de infracción penal.”

“19. La tolerancia del consumo ilegal o el tráfico de drogas tóxicas, estupefacientes o sustancias psicotrópicas en locales o establecimientos públicos o la falta de diligencia en orden a impedirlos por parte de los propietarios, administradores o encargados de los mismos.”

